

Bruxelles, 18.3.2019
COM(2019) 139 final

2019/0080 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**privind alocarea de fonduri dezangajate din proiectele desfășurate în cadrul celui de al
10-lea Fond european de dezvoltare în vederea realimentării Instrumentului financiar
pentru pace în Africa**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Instrumentul financiar pentru pace în Africa (*African Peace Facility* - APF) a fost instituit inițial în 2003, în cadrul Acordului de la Cotonou¹, și este finanțat din Fondul european de dezvoltare (FED), care nu este inclus în bugetul general al Uniunii. APF a devenit unul dintre principalele instrumente de punere în aplicare a cooperării Africa-UE în domeniul păcii și securității.

În cadrul actualului FED, cel de al 11-lea, acestui instrument i-a fost alocată inițial o sumă de 750 de milioane EUR pentru perioada 2014-2020. Această sumă, care a fost stabilită pe baza angajamentelor prevăzute pentru APF în cadrul celui de al 10-lea FED, nu a ținut seama într-o măsură suficientă de creșterea bruscă înregistrată de volumul financiar al APF după 2012, care a continuat până în 2015, an în care Comisia a limitat finanțarea acordată operațiilor în sprijinul păcii (OSP) la 80 % din rata practică de ONU la momentul respectiv pentru soldele militarilor și remunerațiile polițiștilor care participă la OSP desfășurate sub conducere africană. Introducerea acestui plafon a permis numai o stabilizare a plăților pentru APF, nu și reducerea acestora, deoarece economiile obținute prin această plafonare a contribuțiilor APF la solde și remunerații au fost anulate de creșterea numărului total de OSP finanțate. În consecință, cererile de finanțare în temeiul APF au depășit rapid suma disponibilă. Prin urmare, APF a fost realimentat de trei ori până în prezent, cu o sumă totală de 835 de milioane EUR: două realimentări, în valoare de 150 de milioane EUR fiecare (decise la 24 septembrie 2015² și, respectiv, la 2 august 2016³) au fost destinate Programului de acțiune pentru perioada 2014-2016, iar cea de a treia, în valoare de 535 milioane EUR (decisă tot la 2 august 2016⁴), a avut drept scop finanțarea Programului de acțiune pentru perioada 2017-2018. Creșterea cererilor se explică în principal prin continuarea finanțării operațiilor existente (și anume, Misiunea Uniunii Africane în Somalia - AMISOM), precum și prin înființarea unor noi OSP (Misiunea Comunității Economice a Statelor din Africa de Vest în Guineea-Bissau - ECOMIB, Forțele operative multinaționale de luptă împotriva Boko Haram - MNJTF, Forța comună a G5 Sahel). În cadrul celui de al 11-lea FED, APF a beneficiat până în prezent de angajamente în valoare totală de 1 627,3 de milioane EUR⁵. Această sumă este considerabil mai mare decât cea a angajamentelor asumate în cadrul FED-urilor anterioare, ceea ce demonstrează angajamentul sporit al finanțărilor FED în favoarea păcii și securității.

Decizia COREPER din 10 mai 2016 privind realimentarea APF a stabilit resursele disponibile pentru APF până la sfârșitul anului 2018, dar nu a răspuns nevoilor financiare pentru ultimii doi ani ai celui de al 11-lea FED, care corespund Programului de acțiune al APF pentru perioada 2019-2020. Resursele pentru perioada 2019-2020 ar trebui să permită acoperirea nevoilor și cererilor constante ale Uniunii Africane și ale organizațiilor regionale africane pentru a face față crizelor de securitate actuale și emergente din Africa. Este necesar să se

¹ Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, zona Caraibelor și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou, la 23 iunie 2000.

² Decizia C(2015) 8627 a Comisiei din 7 decembrie 2015.

³ Decizia C(2016) 7258 a Comisiei din 17 noiembrie 2016.

⁴ Decizia C(2017) 2579 din 27 aprilie 2017 a Comisiei, astfel cum a fost modificată prin Decizia C(2018) 1258 a Comisiei din 23 februarie 2018.

⁵ Această sumă include contribuțiile voluntare ale mai multor state membre, care totalizează 16,5 milioane EUR.

asigure predictibilitatea și sustenabilitatea finanțării APF. Nevoile financiare ale APF până la sfârșitul anului 2020 sunt estimate în prezent la 814 860 000 EUR.

Obiectivul prezentului proiect de propunere de decizie a Consiliului este de a obține autorizația Consiliului de a utiliza fonduri dezangajate din cel de al 10-lea FED în vederea realimentării APF cu o sumă suplimentară de până la 445 860 000 EUR, dintre care 431 000 000 EUR vor contribui la finanțarea nevoilor APF până la sfârșitul anului 2020, iar 14 860 000 EUR vor acoperi cheltuielile Comisiei legate de furnizarea sprijinului. La utilizarea acestor fonduri se va aplica cheia de contribuție a statelor membre la cel de al 10-lea FED⁶. Pentru completarea acestor fonduri din rezerva de performanță [„*réserve non-mobilisable*” (rezerva care nu poate fi mobilizată)], vor fi mobilizate fonduri suplimentare pentru APF din rezerva pentru programe indicative naționale/programe indicative regionale (PIN/PIR) din cadrul celui de al 11-lea FED (369 000 000 EUR).

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică**

Strategia globală a UE⁷ prevede că pacea și securitatea fac parte din interesele UE definite drept vitale, afirmând, în plus, că securitatea în interiorul frontierelor Europei este strâns legată de pacea din regiunile învecinate și înconjurătoare. Consensul european reînnoit privind dezvoltarea⁸, adoptat în 2017, prevede că pacea face parte dintre cele cinci domenii prioritare ale sale și reafirmă angajamentul UE față de o ordine mondială bazată pe reguli, având drept element central multilateralismul.

APF este unul dintre principalele instrumente de punere în aplicare a cooperării Africa-UE în domeniul păcii și securității în cadrul Strategiei comune Africa-UE, adoptată la Lisabona, în 2007. La cea de a 4-a reuniune la nivel înalt Africa-UE, care a avut loc în 2014, a fost reiterat faptul că pacea și securitatea se înscriu printre cele cinci domenii prioritare pentru punerea în aplicare a strategiei comune. La cea de a 5-a reuniune la nivel înalt UA-UE, care a avut loc în noiembrie 2017, liderii au convenit asupra a patru priorități strategice comune pentru perioada premergătoare următoarei reuniuni la nivel înalt, una dintre aceste priorități fiind „consolidarea rezilienței, a păcii, a securității și a guvernantei”. Bazându-se pe noul Consens european privind dezvoltarea, care reamintește legătura dintre securitate și dezvoltare, și pe Strategia globală a UE, care subliniază necesitatea unei abordări integrate a conflictelor, cooperarea în domeniul păcii și securității se află în continuare în centrul parteneriatului Africa-UE. În acest context, Comisia Europeană și Comisia Uniunii Africane au semnat, la 23 mai 2018, Memorandumul de înțelegere privind pacea, securitatea și guvernanta, care prevede un cadru de cooperare consolidată între UA și UE în scopul de a răspunde provocărilor în materie de pace și securitate.

Permițând continuarea activităților APF până în 2020, prezenta propunere va susține, de asemenea, realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD), în special a ODD 16, intitulat „Promovarea unor societăți pașnice și favorabile incluziunii pentru o dezvoltare durabilă,

⁶ Acest lucru nu constituie un precedent în ceea ce privește posibila utilizare viitoare a fondurilor dezangajate din FED-urile anterioare. Puterea de decizie în această privință le aparține în continuare statelor membre, în conformitate cu articolul 55 din Regulamentul (UE) 2018/1877 al Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare.

⁷ „Viziune comună, acțiuni comune: o Europă mai puternică. O strategie globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene”, iunie 2016.

⁸ Declarație comună a Consiliului și reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene (2017/C 210/01): Noul consens european privind dezvoltarea – „Lumea noastră, demnitatea noastră, viitorul nostru”, 7 iunie 2017.

asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și favorabile incluziunii, la toate nivelurile”.

APF este finanțat, în mod normal, din pachetul financiar intra-ACP al FED. Activitățile finanțate de fondurile suplimentare alocate APF din rezerva de performanță [„*réserve non-mobilisable*” (rezerva care nu poate fi mobilizată)] vor fi în continuare conforme cu obiectivele generale și specifice ale APF, stabilite în cadrul strategiei intra-ACP⁹.

Fondurile suplimentare vor fi utilizate în conformitate cu normele și procedurile aplicabile celui de al 11-lea FED. Programarea acestor fonduri va fi stabilită în cadrul următorului program de acțiune al APF pentru perioada 2019-2020, care necesită aprobarea COREPER înainte de a fi adoptat de Comisie, astfel cum se prevede la articolul 15 litera (b) din Regulamentul de punere în aplicare a celui de al 11-lea FED¹⁰.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

N/A

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

- **Temei juridic**

Articolul 1 alineatul (4) din Acordul intern privind cel de al 11-lea FED¹¹.

Articolul 1 alineatul (4) din Acordul intern privind cel de al 11-lea FED prevede că este necesară unanimitatea în cadrul Consiliului în vederea adoptării unei decizii în acest sens.

- **Subsidiaritate (în cazul competențelor neexclusive)**

N/A

FED este instituit printr-un acord intern între reprezentanții statelor membre și prevede posibilitatea de a utiliza fonduri dezangajate, dacă acest lucru este aprobat de Consiliu¹².

- **Proporționalitatea**

Propunerea și, în special, sumele propuse se bazează pe o analiză cuprinzătoare efectuată de serviciile Comisiei și de SEAE. De asemenea, la baza propunerii stă ipoteza că și alți parteneri vor susține eforturile financiare, inclusiv că statele membre ale Uniunii Africane se vor apropia treptat de îndeplinirea angajamentului asumat la reuniunea la nivel înalt a Uniunii Africane de la Johannesburg, Africa de Sud, din iunie 2015, de a ajunge, până în 2020, la o contribuție de 25 % la operațiile în sprijinul păcii, precum și ipoteza că și alți donatori,

⁹ Decizia C(2015) 7766 a Comisiei din 13 noiembrie 2015 privind adoptarea documentului de strategie 2014-2020 și a programului indicativ pentru cooperarea intra-ACP dintre Uniunea Europeană și Grupul statelor ACP.

¹⁰ Regulamentul (UE) nr. 2015/322 al Consiliului din 2 martie 2015.

¹¹ Acord intern între reprezentanții guvernelor statelor membre ale Uniunii Europene, reuniți în cadrul Consiliului, privind finanțarea ajutoarelor Uniunii Europene în baza cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020, în conformitate cu Acordul de parteneriat ACP-UE, și privind alocarea de asistență financiară pentru țările și teritoriile de peste mări cărora li se aplică partea a patra din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 210, 6.8.2013, p. 1).

¹² Articolul 1 alineatul (4) din Acordul intern privind cel de al 11-lea FED și articolul 55 din Regulamentul (UE) 2018/1877 al Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare.

inclusiv ONU, își vor aduce, la rândul lor, contribuția. În plus, statele membre ale UE au posibilitatea de a canaliza contribuții voluntare prin intermediul APF.

În iulie 2016, UA a adoptat o decizie care prevede aplicarea unei taxe de 0,2 % la importurile eligibile, pentru a-și asigura propria finanțare. Decizia respectivă are drept scop asigurarea unei finanțări fiabile și previzibile pentru pacea și securitatea continentului prin intermediul Fondului pentru pace al Uniunii Africane. Se înregistrează progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației și a măsurilor practice necesare, deși diversele state membre ale UA avansează în ritmuri diferite.

- **Alegerea instrumentului**

FED este unica sursă de finanțare a APF la nivelul UE. Având în vedere limitările juridice, instrumentele UE existente finanțate din bugetul general al Uniunii nu pot fi utilizate pentru operații care au implicații militare sau în domeniul apărării sau pentru a sprijini beneficiari militari în alte scopuri decât consolidarea capacităților ca sprijin pentru dezvoltare și pentru securitatea necesară dezvoltării.

În conformitate cu articolul 1 alineatul (4) din Acordul intern dintre reprezentanții guvernelor statelor membre ale Uniunii Europene, reuniți în cadrul Consiliului, privind finanțarea ajutoarelor Uniunii Europene în baza cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020, în conformitate cu Acordul de parteneriat ACP-UE, și privind alocarea de asistență financiară pentru țările și teritoriile de peste mări cărora li se aplică partea a patra din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul decide la propunerea Comisiei.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările ex post/verificarea adecvării legislației existente**

N/A

- **Consultări cu părțile interesate**

N/A

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

N/A

- **Evaluarea impactului**

N/A

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

N/A

- **Drepturile fundamentale**

Consolidarea dimensiunii legate de drepturile omului a prevenirii conflictelor, gestionării crizelor și proceselor postconflict face parte din domeniile-cheie de cooperare prevăzute în domeniul prioritar „Pace și securitate” al Strategiei comune Africa-UE. Memorandumul UA-UE privind pacea, securitatea și guvernarea, semnat în mai 2018, subliniază, în plus, rolul

central al drepturilor omului, inclusiv al combaterii violenței de gen în contextul conflictelor, pentru instaurarea păcii și a securității pe continentul african.

În cadrul programului de acțiune al APF pentru perioada 2019-2020, se va acorda o atenție deosebită dimensiunii de gen și dimensiunii drepturilor omului în cadrul tuturor acțiunilor relevante. Se va acorda sprijin Uniunii Africane și altor actori relevanți în vederea instituirii unui cadru continental de conformitate cu drepturile omului și cu dreptul internațional umanitar, aplicabil tuturor OSP desfășurate sub conducere africană.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

N/A

FED nu face parte din bugetul UE.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și măsuri de monitorizare, evaluare și raportare**

Mecanismele de monitorizare, evaluare și raportare sunt cele aplicabile pentru cel de al 11-lea FED și cele prevăzute în programele de acțiune multianuale relevante. Documentul neoficial („*Aide-mémoire*”) privind măsurile de consolidare a Comisiei Uniunii Africane, semnat de Comisia Europeană și de Comisia Uniunii Africane la 15 aprilie 2016 și modificat la 24 mai 2017, include, de asemenea, unele măsuri suplimentare relevante, care trebuie respectate de Comisia Uniunii Africane la punerea în aplicare a FED prin gestiune indirectă.

- **Documente explicative (în cazul directivelor)**

N/A

- **Explicații detaliate cu privire la prevederile specifice ale propunerii**

Articolul 1 alineatul (1) din propunere prevede că o sumă maximă de 445 860 000 EUR reprezentând fonduri dezangajate din proiectele desfășurate în cadrul celui de al 10-lea FED va fi alocată pentru realimentarea APF cu scopul de a acoperi nevoile financiare estimate ale Programului de acțiune al APF pentru perioada 2019-2020.

Articolul 1 alineatul (2) prevede că un quantum maxim de 14 860 000 EUR din suma prevăzută la alineatul (1) va fi alocat Comisiei pentru cheltuielile legate de furnizarea sprijinului. Acest quantum se calculează utilizând același raport (3,45 %) ca cel prevăzut pentru gestionarea fondurilor celui de al 11-lea FED la articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Acordul intern privind cel de al 11-lea FED.

Articolul 1 alineatul (3) prevede că se vor aplica normele celui de al 11-lea FED (Regulamentul de punere în aplicare și Regulamentul financiar¹³).

Articolul 2 prevede data intrării în vigoare a deciziei.

¹³ Regulamentul (UE) 2015/322 al Consiliului din 2 martie 2015 privind punerea în aplicare a celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare și Regulamentul (UE) 2018/1877 al Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind alocarea de fonduri dezangajate din proiectele desfășurate în cadrul celui de al 10-lea Fond european de dezvoltare în vederea realimentării Instrumentului financiar pentru pace în Africa

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Acordul intern dintre reprezentanții guvernelor statelor membre ale Uniunii Europene, reuniți în cadrul Consiliului, privind finanțarea ajutoarelor Uniunii Europene în baza cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020, în conformitate cu Acordul de parteneriat ACP-UE, și privind alocarea de asistență financiară pentru țările și teritoriile de peste mări cărora li se aplică partea a patra din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene¹⁴, în special articolul 1 alineatul (4),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) În cadrul celui de al 11-lea FED, UE a angajat până în prezent sume în valoare totală de 1 627,3 de milioane EUR pentru Instrumentul financiar pentru pace în Africa (APF) în scopul de a furniza sprijin financiar pentru răspunsurile Uniunii Africane la crizele de securitate actuale și emergente din Africa. Această implicare în pacea și securitatea de pe continentul african ar trebui să fie menținută în decursul perioadei 2019-2020.
- (2) Nevoile APF pentru perioada 2019-2020 sunt estimate la 814 860 000 EUR.
- (3) Este oportun să se utilizeze fonduri dezangajate din proiectele desfășurate în cadrul celui de al 10-lea FED, pentru a se asigura finanțarea APF până la sfârșitul anului 2020.
- (4) Aceste fonduri suplimentare ar trebui să finanțeze activități desfășurate în cadrul APF, inclusiv sprijinul pentru operaționalizarea Arhitecturii africane pentru pace și securitate, sprijinul pentru inițiativele care vizează prevenirea și gestionarea conflictelor violente în caz de nevoi urgente și neprevăzute în situații de criză (mecanism de răspuns rapid) și susținerea operațiilor în sprijinul păcii desfășurate sub conducere africană, precum și să acopere cheltuielile angajate de Comisie pentru furnizarea sprijinului.
- (5) Aceste fonduri ar trebui utilizate în conformitate cu programul de acțiune multianual relevant pentru APF și cu normele și procedurile aplicabile celui de al 11-lea FED, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2015/322 al Consiliului din 2 martie 2015 privind punerea în aplicare a celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare¹⁵ și

¹⁴ JO L 210, 6.8.2013, p. 1.

¹⁵ JO L 58, 3.3.2015, p. 1-16.

în Regulamentul (UE) 2018/1877 al Consiliului din 26 noiembrie 2018 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al 11-lea Fond european de dezvoltare¹⁶,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

În vederea realimentării APF pentru perioada 2019-2020, se alocă o sumă de maximum 445 860 000 EUR din fondurile dezangajate din proiectele desfășurate în cadrul celui de al 10-lea Fond european de dezvoltare (FED).

Din această sumă, se alocă un quantum de până la 14 860 000 EUR pentru acoperirea cheltuielilor angajate de Comisie pentru furnizarea sprijinului.

Aceste fonduri se utilizează în conformitate cu normele și procedurile aplicabile celui de al 11-lea FED.

Articolul 2

Prezenta decizie intră în vigoare în ziua următoare datei adoptării.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*

¹⁶ JO L 307, 3.12.2018, p. 1-21.